

เอกสารวิชาการส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง สำนักงานงานการตรวจเงินแผ่นดินบนหลักสิทธิมนุษยชน

จัดทำโดย
นางดวงพร หมิ่นนุช
รหัส 570212

เอกสารวิชาการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรม
หลักสูตร “หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย” รุ่นที่ 2
วิทยาลัยรัฐธรรมนูญ
สถาบันรัฐธรรมนูญการศึกษา
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

เอกสารวิชาการส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินบนหลักสิทธิมนุษยชน

จัดทำโดย
นางดวงพร หมิ่นนุช
รหัส 570212

เอกสารวิชาการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรม
หลักสูตร “หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย” รุ่นที่ 2
วิทยาลัยรัฐธรรมนูญ
สถาบันรัฐธรรมนูญการศึกษา
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

คำนำ

เอกสารวิชาการนี้ จัดทำขึ้นโดยเป็นส่วนหนึ่งของการอบรมหลักสูตร หลักนิติธรรม เพื่อประชาธิปไตย” รุ่นที่ 2 ฉบับที่ 3 “หลักสิทธิมนุษยชน” โดยผู้เข้ารับการอบรมได้เลือก เรื่อง “สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินบนหลักสิทธิมนุษยชน” เนื่องด้วยองค์การตรวจเงินแผ่นดินอันมีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นส่วนราชการ ให้มีความสำคัญต่อสิทธิมนุษยชน ซึ่งถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานว่า มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีสิทธิ และเสรีภาพเท่าเทียมกัน โดยนำหลักการด้านสิทธิมนุษยชน มาใช้ในองค์กร เพื่อก่อให้เกิดความเสมอภาคและเท่าเทียมกันของข้าราชการและลูกจ้างทุกคนของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ในเอกสารวิชาการนี้ ผู้เข้ารับการอบรมได้นำเสนอถึงส่วนของหลักสิทธิมนุษยชน องค์การตรวจเงินแผ่นดิน สิทธิมนุษยชนในองค์การตรวจเงินแผ่นดินที่ให้แก่ข้าราชการและลูกจ้างทุกคนโดยเท่าเทียมกัน

ผู้เข้ารับการอบรมหวังว่า เอกสารวิชาการนี้จะเป็ประโยชน์แก่องค์กรและบุคคลทั่วไปในการศึกษาทำความเข้าใจสิทธิมนุษยชน รวมทั้งสิทธิต่าง ๆ ที่องค์กรควรจัดให้บุคลากรภายในองค์กร ในโอกาสนี้ขอขอบคุณศาลรัฐธรรมนูญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้โอกาสหน่วยงานและบุคลากรที่หลากหลายได้เข้ารับการอบรมโครงการที่ทรงคุณค่าเช่นนี้ ทั้งนี้หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้เข้ารับการอบรมขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ดวงพร หมื่นนุช

สิงหาคม 2557

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินบนหลักสิทธิมนุษยชน

1. หลักสิทธิมนุษยชน	1
2. องค์กรการตรวจเงินแผ่นดิน	9
3. สิทธิมนุษยชนในองค์กรการตรวจเงินแผ่นดิน	12
4. บทสรุป	15

บรรณานุกรม

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินบนหลักสิทธิมนุษยชน

(The Office of the Auditor General on the Human Rights)

1. หลักสิทธิมนุษยชน

1.1 ความหมาย

สิทธิมนุษยชน¹ หมายถึง ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับการรับรองหรือคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือตามกฎหมายไทย หรือตามสนธิสัญญาที่ประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม

สิทธิมนุษยชน² หมายถึง สิทธิของความเป็นมนุษย์ ผู้ที่เป็นมนุษย์ย่อมมีสิทธิดังกล่าวตั้งแต่เกิดจนตายโดยปราศจากเงื่อนไขหรือข้อจำกัดของกฎหมาย เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนได้รับอย่างเสมอภาคกันเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสันติสุข มีศักดิ์ศรี มีเสรีภาพ มีไม่ตรีจิต และมีความเมตตาต่อกัน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ สีผิว เพศ อายุ ภาษา ศาสนา สถานภาพทางกาย

สิทธิมนุษยชน³ หมายถึง สิทธิความเป็นมนุษย์หรือสิทธิในความเป็นคน อันเป็นสิทธิตามธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิที่ไม่สามารถโอนให้แก่กันได้ และไม่มีบุคคล องค์กรหรือแม้แต่วิธีรัฐจะล่วงละเมิดสิทธิความเป็นมนุษย์นี้ได้ สิทธิในความเป็นมนุษย์นี้เป็นของทุกคนทุกคน ไม่เลือกว่าจะมีเชื้อชาติ ศาสนา แหล่งกำเนิด เพศ อายุ สีผิว ที่แตกต่างกันหรือมีความแตกต่างกันในด้านสุขภาพ ความคิดเห็นทางการเมือง หรือความเชื่อทางศาสนาหรือฐานะทางเศรษฐกิจสังคม สิทธิมนุษยชนนั้นไม่มีพรมแดน

1.2 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้สิ้นสุดลง ผู้นำประเทศต่าง ๆ ได้ร่วมกันจัดตั้งองค์การสหประชาชาติขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์สำคัญอย่างหนึ่ง คือ ให้ความคุ้มครองแก่สิทธิของมนุษยชน ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะให้มนุษย์ทั่วโลกได้รับคุ้มครองในการที่จะดำรงตนเป็นมนุษย์ด้วยความเสมอภาค เท่าเทียมกัน ซึ่งได้จัดทำกฎบัตรสหประชาชาติ (United Nations Charter) ขึ้น เอกสารสำคัญนี้ได้ยอมรับสิทธิมนุษยชนไว้อย่างชัดเจน และต่อมาได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนขึ้นคณะหนึ่งเรียกว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (The United Nation Commission on Human Rights) ซึ่งได้จัดทำร่างเอกสารปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขึ้น และสมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้ลงมติรับรองเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2491 โดยถือเป็นเอกสารระหว่างประเทศที่วางมาตรฐานร่วมกันแห่งความสำเร็จของมวลมนุษยชนในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน มีข้อความทั้งหมด 30 ข้อ⁴ แบ่งได้ 4 ส่วน⁵ ดังนี้ คือ

ส่วนที่ 1 หลักการสำคัญของมนุษยชน (ข้อ 1 - 2)

ส่วนที่ 2 สิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง (ข้อ 3 - 21)

ส่วนที่ 3 สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ข้อ 22 - 27)

ส่วนที่ 4 หน้าที่ของบุคคล สังคมและรัฐ ในการสร้างหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิ (ข้อ 28 - 30)

1. หลักการสำคัญของมนุษยชน

1. มนุษย์ทั้งหลายมีอิสระเสรี เท่าเทียมกัน
2. บุคคลชอบที่จะมีสิทธิตามปฏิญญานี้ โดยไม่แบ่งแยก เช่น สีผิว เชื้อชาติ เพศ

ภาษา

2. สิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง

3. บุคคลมีสิทธิในการดำรงชีวิต
4. บุคคลจะถูกบังคับให้เป็นทาส หรือภาวะจำยอมไม่ได้
5. บุคคลจะถูกทรมาน หรือลงทัณฑ์ ห้ามเกียรติไม่ได้
6. ทุกคนมีสิทธิได้รับการยอมรับเป็นคนในกฎหมาย
7. ทุกคนเสมอภาคกันในกฎหมาย
8. บุคคลมีสิทธิได้รับการเยียวยาโดยศาลแห่งชาติซึ่งมีอำนาจเนื่องจากการละเมิดต่อ

สิทธิขั้นมูลฐาน

9. บุคคลจะถูกกักขัง หรือเนรเทศโดยพลการไม่ได้
10. บุคคลชอบที่จะเท่าเทียมกันอย่างบริบูรณ์
11. - บุคคลที่ถูกกล่าวหาทางอาญา มีสิทธิได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์

จนกว่าจะมีการพิสูจน์

- บุคคลจะถูกถือว่ามีความผิดทางอาญาซึ่งในขณะที่มีการกระทำนั้นไม่ได้ระบุว่าเป็นความผิดทางอาญาไม่ได้ และลงโทษหนักกว่าโทษที่ใช้ในความผิดทางอาญานั้นไม่ได้

12. ทุกคนมีสิทธิได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายหากถูกสอดแทรกโดยพลการในกิจ

ส่วนตัว

13. - บุคคลมีสิทธิในการเคลื่อนย้ายในขอบเขตดินแดนของแต่ละรัฐ
- บุคคลมีสิทธิออกจากประเทศและกลับสู่บ้านเกิดเมืองนอน
14. - บุคคลมีสิทธิแสวงหาและพักพิงในประเทศอื่นเพื่อลี้ภัยจากการถูกกดขี่
- สิทธินี้กล่าวอ้างไม่ได้ในการฟ้องคดี
15. - บุคคลมีสิทธิในการถือสัญชาติ
- ไม่สามารถถอนสัญชาติโดยพลการได้

16. - ชายหญิงที่เจริญวัยบริบูรณ์แล้วมีสิทธิที่จะสมรสกันโดยไม่มีข้อจำกัดใด ๆ
 - การสมรสจะทำได้ต้องเต็มใจของทั้งคู่
 - ครอบครัวเป็นพื้นฐานทางสังคม
17. - มีสิทธิเป็นเจ้าของทรัพย์สิน
 - ยึดทรัพย์สินโดยพลการไม่ได้
18. มีเสรีภาพทางความคิด มโนธรรม และศาสนา
19. มีสิทธิในการแสดงออก
20. - มีสิทธิเสรีภาพในการชุมนุม
 - บังคับบุคคลให้เป็นสมาชิกของสมาคมไม่ได้
21. - บุคคลมีสิทธิเข้าร่วมรัฐบาลของตน
 - มีสิทธิเข้าถึงบริการสาธารณะ
 - เจตจำนงของประชาชน จะพื้นฐานอำนาจของรัฐบาล

3. สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

วัฒนธรรม

22. บุคคลมีสิทธิในความมั่นคงของสังคม ได้รับผลทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
23. - มีสิทธิเลือกงานได้อย่างเสรี
 - มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนเท่ากัน
 - บุคคลทำงานมีสิทธิได้รายได้ที่ยุติธรรม
 - มีสิทธิเข้าร่วมก่อตั้ง และเข้าร่วมสหภาพแรงงาน
24. มีสิทธิในการพักผ่อนและเวลาว่าง
25. - มีสิทธิในการครองชีพที่เพียงพอสำหรับสุขภาพ
 - มารดาและบุตร ชอบที่จะได้รับการดูแลและความช่วยเหลือเป็นพิเศษ
26. - บุคคลมีสิทธิในการศึกษา
 - การศึกษามุ่งไปทางการพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์อย่างเต็มที่
 - ผู้ปกครองมีสิทธิก่อนผู้อื่นที่ได้เลือกชนิดของการศึกษา
27. - มีสิทธิเข้าร่วมการใช้ชีวิตด้านวัฒนธรรมในประชาคมอย่างเสรี
 - มีสิทธิได้รับการคุ้มครองประโยชน์ด้านศีลธรรม

4. หน้าที่ของบุคคล สังคม และรัฐ

28. บุคคลชอบที่จะได้รับผลประโยชน์จากระเบียบสังคมและระหว่างประเทศ
29. - บุคคลที่มีหน้าที่ต่อประชาชนเป็นที่เดียวซึ่งบุคลิกภาพจะพัฒนาได้อย่างเสรี
 - การใช้สิทธิเสรีภาพต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย

- สิทธิเสรีภาพจะใช้ขัดกับความมุ่งประสงค์และหลักการของสหประชาชาติไม่ได้

30. ข้อความปฏิญญานี้ ไม่เปิดช่องที่จะแปลความได้ว่าให้บุคคลใด ๆ ที่จะประกอบกิจกรรมหรือทำลายสิทธิเสรีภาพใด ๆ บรรดาที่ได้รับระบุไว้ในบทบัญญัติฉบับนี้

สำหรับประเทศไทยในฐานะสมาชิกองค์การสหประชาชาติ ได้ร่วมลงมติในวันที่ 10 ธันวาคม 2491 ซึ่งต้องเคารพต่อหลักการและนำหลักการที่บัญญัติไว้ในปฏิญญาสากลมาเป็นแนวทางส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ได้แก่

- 1) เอาหลักในปฏิญญาสากลมาบัญญัติรับรองในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
- 2) จัดตั้งองค์กรเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนระดับชาติตามหลักการที่องค์การสหประชาชาติกำหนดไว้
- 3) เข้าเป็นภาคีข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่สหประชาชาติได้จัดทำขึ้น

1.3 ลักษณะของสิทธิมนุษยชนที่สำคัญ

ประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. สิทธิพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน (Primary Right) มนุษย์ที่เกิดมาในโลก ต่างมีความเท่าเทียมกันในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
2. สิทธิส่วนบุคคล (Personal Right) เป็นสิทธิส่วนตัวของบุคคลที่ผู้อื่นจะล่วงละเมิดมิได้ เป็นพื้นที่ส่วนตัวของแต่ละบุคคล
3. สิทธิของพลเมือง (Civil Right) เป็นสิทธิของประชาชนในฐานะที่เป็นพลเมืองแห่งรัฐ เป็นสิทธิที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายของรัฐ ซึ่งสิทธิพลเมือง ได้แก่
 - 3.1 สิทธิทางสังคม (Social Right) เป็นสิทธิของประชาชนทางสังคมที่จะได้รับบริการจากสังคม ในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม เช่น สิทธิการเข้าถึงการบริการสาธารณะ เป็นต้น
 - 3.2 สิทธิทางสวัสดิการสังคม (Social Welfare Right) เป็นสิทธิของประชาชนทุกคนที่จะได้รับสวัสดิการทางสังคม เช่น สิทธิการได้รับการศึกษา ฯลฯ
 - 3.3 สิทธิทางวัฒนธรรม (Cultural Right) ได้แก่ สิทธิเข้าร่วมในพิธีกรรม ประเพณี วัฒนธรรม ของประชาคมในด้านศิลปะต่าง ๆ

1.4 ความสำคัญของสิทธิมนุษยชน⁶

สิทธิมนุษยชนมีความสำคัญในฐานะที่เป็นอารยธรรมโลก (World Civilization) ของมนุษย์ที่พยายามวางระบบความคิดเพื่อให้คนทั่วโลกเกิดความระสีงูรู่ คำนึงถึงคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ตั้งแต่ยอมรับความเป็นมนุษย์ ศักดิ์ศรี ขาดิกำเนิต สิทธิต่าง ๆ ที่มีพื้นฐานมาจากความชอบธรรม ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งสิทธิตั้งแต่กำเนิด โดยให้ความสำคัญกับคำว่าชีวิต นอกจากนี้แล้วสิทธิมนุษยชน

ยังมีความสำคัญในแง่ของการเป็นหลักประกันของความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพ และสภาวะโลกปัจจุบัน เรื่องของสิทธิมนุษยชนก็ไม่ใช่เรื่องประเทศใดประเทศหนึ่งเท่านั้น หากแต่เป็นเรื่องที่สังคมทั่วโลกต้องให้ความสำคัญ เพราะประเทศไทยในฐานะที่เป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ ผูกพันตามพันธกรณีแห่งกฎบัตรสหประชาชาติ และที่สำคัญเรื่องของสิทธิมนุษยชนยังได้ถูกนำไปใช้ในทางการเมือง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ เช่น การละเมิดสิทธิมนุษยชนในพม่าทำให้สหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปคว่ำบาตรทางการทูต การงดการทำการค้าด้วย จากสาเหตุและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิมนุษยชน เพราะมีความสำคัญทั้งในด้านสังคมโลกและการสร้างประชาธิปไตยในสังคมไทย

สิทธิมนุษยชนจะครอบคลุมสิทธิต่างๆในการดำรงชีวิตของมนุษย์เพื่อให้มีชีวิตที่ดีในสังคม ดังนี้

- สิทธิในชีวิต ถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน มนุษย์สามารถมีชีวิตอยู่ได้และได้รับการคุ้มครองให้ปลอดภัย ได้รับการตอบสนองตามความต้องการขั้นพื้นฐานของชีวิต ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัย ทุกชีวิตล้วนมีคุณค่าด้วยกันทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นบุคคลที่ต้องการความช่วยเหลือเพื่อการดำรงชีวิตอยู่เป็นพิเศษจากผู้อื่น เช่น คนพิการ คนชรา ฯลฯ ดังนั้นทุกคนควรปฏิบัติต่อบุคคลด้วยโอกาส ให้ความสำคัญ ให้โอกาสและให้ความช่วยเหลือตามสมควร เพื่อให้ทุกชีวิตมีความเท่าเทียมกันมากที่สุด

- สิทธิในการดำเนินชีวิตและพัฒนาตนเองตามแนวทางที่ถูกต้อง คนในสังคมต้องให้โอกาสกับคนที่เคยกระทำไม่ถูกต้อง ให้โอกาสคนเหล่านี้ได้รับการอบรมแก้ไขและพัฒนาตนเองใหม่ ให้สามารถมีชีวิตที่ดีขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น

- สิทธิในการยอมรับนับถือ หมายถึง การที่บุคคลพึงปฏิบัติต่อกันด้วยการยอมรับซึ่งกันและกัน ให้ความสำคัญกับศักดิ์ศรีและคุณค่าของชีวิตด้วยความเท่าเทียมกัน

สิทธิ เป็นเสมือนทั้งเกราะในการคุ้มกันประชาชนให้พ้นจากภัยคุกคามของกำลังอิทธิพลและอำนาจที่ไม่ยุติธรรม และเป็นเสมือนกุญแจให้ประชาชนสามารถใช้ไขไปสู่ประโยชน์ด้านต่าง ๆ ได้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มีบทบัญญัติรับรองสิทธิเสรีภาพไว้ ซึ่งมีขอบเขตครอบคลุมถึงผลประโยชน์จากโอกาสและทางเลือกอันพึงมี พึงกระทำ และพึงได้ โดยที่สิ่งนั้นไม่ถูกโต้แย้งและขัดขวางโดยกฎหมาย องค์การรัฐ เจ้าหน้าที่รัฐและคนอื่น ทั้งนี้ โดยที่ประชาชนมีอิสระตามเสรีภาพในการใช้สิทธินั้นได้ตามเจตจำนงอิสระของตนเองหรือตามความสามารถในการตกลงใจของตนเองได้ด้วย ไม่อยู่ภายใต้การบังคับกะเกณฑ์โดยอิทธิพลอย่างอื่น ทั้งนี้ สาธารณชนของสิทธิตามรัฐธรรมนูญฯ มีดังนี้

1) **สิทธิ เสรีภาพในความเป็นมนุษย์** เป็นสิทธิ เสรีภาพ เกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย ความคิด จิตใจ และความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่งถือเป็นสิทธิที่จะอยู่ จะเป็น หรือเป็นสิทธิที่ติดมากับตัวของประชาชนทั้งหลาย ตั้งแต่เกิดมาเป็นคน โดยที่รัฐไม่อาจปฏิเสธความเป็นคน และศักดิ์ศรีความเป็นคนของประชาชนด้วยการกระทำที่เป็นการล่วงล้ำเกิน คุ้มครอง หรือละเมิดได้ เช่น การไม่ถูกลงโทษด้วยวิธีโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม การมีเสรีภาพในเคหสถานส่วนตัว เสรีภาพการเดินทาง การนับถือศาสนา การสื่อสาร คมนาคม การแสดงความคิดเห็น การมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินและการเลือกถิ่นที่อยู่ เป็นต้น ที่กล่าวว่า เป็นสิทธิที่จะอยู่ จะเป็น หรือเป็นสิทธิที่ติดมากับตัวประชาชน ก็เพราะเป็นสิทธิที่เป็นส่วนควบติดอยู่กับความเป็นคนตามธรรมชาติ โดยที่ทุกคนมีอยู่เหมือนกัน รัฐไม่อาจเข้าไปแทรกแซงให้เกิดความแตกต่าง หรือสูญเสียสิทธิอันเป็นเสมือนองค์ประกอบของชีวิต จิตใจ และร่างกายนั้นได้ ดังนั้น สิทธิเสรีภาพในความเป็นมนุษย์จึงเป็นสิทธิของคนที่ห้ามไม่ให้รัฐกระทำ ซึ่งอาจเรียกสิทธิแบบนี้ได้ว่าเป็นสิทธิที่เป็นปฏิปักษ์กับรัฐ

2) **สิทธิ เสรีภาพในความเป็นพลเมือง** เป็นสิทธิ เสรีภาพเกี่ยวกับการที่สามารถเรียกร้องความต้องการขั้นพื้นฐานจากรัฐ ในฐานะที่เป็นราษฎรของรัฐได้ ซึ่งรัฐมีหน้าที่ให้การสนองตอบในรูปของบริการสาธารณะ ถือเป็นสิทธิที่จะเรียกขอได้ จะรับเอาได้ หรือเป็นสิทธิที่ตามมากับตัวโดยที่งอกขึ้นมาจากความเป็นพลเมืองหรือเป็นราษฎรของรัฐ โดยที่รัฐไม่อาจจะปฏิเสธความรับผิดชอบหรือความช่วยเหลือด้วยการเพิกเฉยไม่กระทำการตอบสนองตามความเรียกร้องต้องการของประชาชน ซึ่งรัฐมีหน้าที่ให้ความคุ้มครองได้ เช่น

- สิทธิในการรับการศึกษา
- สิทธิของผู้บริโภค
- เสรีภาพในการชุมนุม
- เสรีภาพในการรวมตัวเป็นหมู่คณะ
- สิทธิการรับข้อมูลข่าวสารจากรัฐ
- เสรีภาพการจัดตั้งพรรคการเมือง
- สิทธิการรับบริการสาธารณสุข
- สิทธิการฟ้องหน่วยราชการ
- สิทธิมีส่วนร่วมกับรัฐ
- สิทธิคัดค้านการเลือกตั้ง
- สิทธิในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายและข้อบัญญัติท้องถิ่น
- สิทธิการเข้าชื่อถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น

ที่กล่าวว่าเป็นสิทธิที่จะเรียกขอได้ หรือจะรับเอาได้ หรือเป็นสิทธิที่ตามมากับตัวโดยที่งอกขึ้นมาจากความเป็นพลเมืองของรัฐ เพราะเป็นสิทธิที่ขึ้นอยู่กับความเป็นพลเมืองของรัฐ โดยที่การได้รับความยุติธรรมจากการใช้สิทธิสำคัญกว่าการได้รับประโยชน์จากสิทธิที่เท่ากัน เช่น พลเมืองที่เด็กได้รับสิทธิการศึกษาภาคบังคับฟรี แต่พลเมืองที่เป็นผู้ใหญ่ได้รับสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง และสมัครรับเลือกตั้ง ขณะที่พลเมืองที่ด้อยโอกาสจะได้รับสิทธิการสงเคราะห์จากรัฐ ทั้งที่คนปกติทั่วไปไม่ได้รับสิทธิดังกล่าว

ดังนั้น สิทธิเสรีภาพในความเป็นพลเมืองจึงเป็นสิทธิของพลเมืองที่ไม่จำเป็นว่าทุกคนจะต้องได้รับประโยชน์เท่ากัน แต่หากเป็นสิทธิอะไรของใครก็เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องรับผิดชอบในการสนองตอบต่อการใช้สิทธินั้น กล่าวคือ พลเมืองที่เป็นเด็กย่อมสามารถเรียกร้องการศึกษาฟรีในภาคบังคับจากรัฐได้เช่นเดียวกับผู้ใหญ่ก็ย่อมสามารถเรียกร้องการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งได้ ดังนั้น สิทธิเสรีภาพของพลเมืองจึงเป็นสิทธิที่สงวนไว้ให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องจัดหาให้ประชาชน หรือบังคับให้รัฐจะต้องกระทำซึ่งอาจเรียกสิทธิแบบนี้ได้ว่าเป็นสิทธิที่เป็นปฏิฐานกับรัฐ

3) สิทธิในความเสมอภาค เป็นสิทธิ เสรีภาพเกี่ยวกับการได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันจากรัฐ หรือการไม่เลือกปฏิบัติ เว้นแต่การเลือกปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือให้ผู้เสียเปรียบ ผู้ด้อยโอกาส ได้รับสิทธิโอกาสเท่าเทียมกับคนอื่นได้ ซึ่งถือเป็นสิทธิที่จะมี จะเหมือนหรือเป็นสิทธิ เสรีภาพที่ดำรงอยู่นอกตัวของประชาชน โดยที่รัฐไม่อาจปฏิเสธความเป็นกลาง หรือความเป็นธรรมด้วยการละเลยเพิกเฉยไม่ยื่นมือเข้าไปช่วย หรือหยิบบั้นโอกาสอันพึงมีพึงได้ให้กับประชาชนได้รับอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน โดยที่ไม่มีใครได้เปรียบเสียเปรียบ เพราะความแตกต่างตามธรรมชาติ และเพราะการกระทำหรือละเว้นการกระทำของรัฐที่ไม่เท่าเทียมกัน เช่น

- การเสมอกันในกฎหมาย
- การไม่ถูกเกณฑ์แรงงาน
- การได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ
- การได้รับความคุ้มครองโดยรัฐ และ
- สิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ เป็นต้น

ที่กล่าวว่าเป็นสิทธิที่จะมี จะเหมือนหรือเป็นสิทธิ เสรีภาพที่ดำรงอยู่นอกตัวของประชาชนก็เพราะเป็นสิทธิที่ช่วยชดเชยความแตกต่างตามธรรมชาติของคนให้ได้รับโอกาสและศักยภาพใหม่เพิ่มขึ้น โดยที่รัฐเป็นฝ่ายช่วยเสริมสร้างหรือเกื้อหนุนให้มีความเสมอภาคเหมือนกัน โดยที่ไม่จำเป็นว่าทุกคนจะต้องได้รับประโยชน์ที่เท่ากันจากการได้รับสิทธินั้น เช่น คนทั่วไปย่อมได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายเท่าเทียมกันในการขอแจ้งจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลเพื่อประกอบธุรกิจ แต่ไม่จำเป็นว่าทุกคนจะประสบความสำเร็จหรือร่ำรวยได้เท่าเทียมกันจากการประกอบธุรกิจนั้น

ดังนั้น สิทธิในความเสมอภาคจึงเป็นสิทธิที่รัฐให้หลักประกันในการได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน แต่รัฐไม่ต้องผูกพันว่าทุกคนจะต้องเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากการใช้สิทธินั้นให้ได้เท่ากันเสมอไป

ดังนั้น สิทธิในความเสมอภาคจึงเป็นสิทธิที่กำหนดให้รัฐดำรงฐานะของความเป็นคนกลางในการถือดุลยระหว่างความแตกต่างกันตามธรรมชาติของคนกับความเท่าเทียมกันตามกฎหมายและการปฏิบัติของรัฐเพื่ออุดช่องว่างไม่ให้ความแตกต่างกันนั้นเป็นเหตุให้เกิดเงื่อนไขของความไม่ยุติธรรมขึ้นในสังคม แต่ประโยชน์จากความยุติธรรมนั้นเป็นสิ่งที่แต่ละคนต้องสร้างต่อขึ้นมาให้ตัวเองในภายหลังหรือไปหาเอาได้ข้างหน้า เมื่อรัฐได้ช่วยสร้างหลักประกันความยุติธรรมให้แล้ว ซึ่งอาจเรียกสิทธิแบบนี้ได้ว่าเป็นสิทธิที่เป็นพันธะของรัฐ

1.5 องค์ประกอบของสิทธิมนุษยชนพื้นฐาน⁷

ความปลอดภัย

ความปลอดภัยเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง บุคคลทุกคนมีสิทธิในการมีชีวิตและสิทธิที่จะไม่ถูกล่วงละเมิดอันรวมไปถึงการห้ามทรมาน ห้ามจำขังบุคคลตามอำเภอใจ ห้ามบังคับใช้แรงงาน และห้ามละเมิดความเป็นส่วนตัวทั้งในด้านที่เกี่ยวกับครอบครัวและที่อยู่อาศัยของบุคคลตามอำเภอใจด้วย

เสรีภาพ

สิ่งแรกและที่สำคัญที่สุดคือ การเป็นอิสระจากความเป็นทาส การมีเสรีภาพ อันได้แก่เสรีภาพในการนับถือศาสนา เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ เสรีภาพในการตั้งกลุ่มหรือสมาคม เสรีภาพในการย้ายถิ่นฐานภายในประเทศบ้านเกิดของตน หรือย้ายออกนอกหรือกลับเข้าประเทศ

สิทธิในทรัพย์สิน

บุคคลมีสิทธิที่จะเป็นเจ้าของทรัพย์สิน ทั้งในแบบที่เป็นเจ้าของเพียงคนเดียวหรือแบบเป็นเจ้าของร่วมกับผู้อื่น รัฐไม่มีสิทธิริบทรัพย์สินไปตามอำเภอใจได้ สิทธิในการเป็นเจ้าของนั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนามาตรฐานความเป็นอยู่ของบุคคล และด้วยเหตุนี้ก็เป็นการสร้างความรู้เรื่องให้แก่เศรษฐกิจของชาติด้วย

ประชาธิปไตย

ความต้องการของประชาชนคือพื้นฐานของรัฐบาลแบบประชาธิปไตย ซึ่งเปิดโอกาสให้พลเมืองมีส่วนร่วมในการปกครองระดับชาติหรือระดับรัฐ ไม่ว่าจะโดยตรงหรือผ่านทางตัวแทนที่ได้รับเลือกตั้ง ในระบอบประชาธิปไตย ประชาชนมีสิทธิที่จะลงคะแนนเสียงหรือเข้าร่วมองค์กรด้านการเมืองตั้งพรรคการเมืองหรือสร้างความเคลื่อนไหวทางการเมือง มีสิทธิในการรณรงค์หรือเข้าร่วมการประท้วงต่างๆ

ความเสมอภาค

แนวคิดเรื่องความเสมอภาคนี้จะรับประกันว่าจะไม่มีการเลือกปฏิบัติ และการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันภายใต้กฎหมาย อันหมายถึงความรวมถึงการคุ้มครองตามกฎหมายและสิทธิที่จะสามารถให้การป้องกันตนเองในชั้นศาล

สวัสดิภาพและสวัสดิการ

สวัสดิภาพและสวัสดิการขั้นพื้นฐาน หมายถึง อาหาร เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย และการดูแลสุขภาพ สิทธิที่จะได้รับสวัสดิการสังคมเป็นการรับประกันว่าประชาชนต้องสามารถเข้ารับการศึกษาด้านสุขภาพ สิทธิที่จะได้รับสวัสดิการสังคมเป็นการรับประกันว่าประชาชนสามารถเลือกอาชีพได้โดยได้รับค่าจ้างที่เป็นธรรม (ไม่มีแรงงานที่เกิดจากการใช้กำลังบังคับ) และปกป้องบุคคลจากการล่วงละเมิดของนายจ้าง ทั้งยังให้สิทธิลูกจ้างในการเข้าร่วมสหภาพการค้าหรือแรงงานเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตนเอง

2. องค์การการตรวจเงินแผ่นดิน

2.1 ความเป็นมา^{8 (ยกเว้น 2)}

1) การตรวจเงินแผ่นดินถือกำเนิดในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ตรา “พระราชบัญญัติสำหรับกรมพระคลังมหาสมบัติแล้วด้วยกรมต่างๆ ซึ่งจะเบิกเงินส่งเงิน” เมื่อวันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2418

2) วันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2458⁹ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งกรมตรวจเงินแผ่นดินขึ้นในกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ซึ่งได้ถือวันนี้เป็นวันสถาปนาองค์การการตรวจเงินสืบมาจนถึงปัจจุบันนี้

3) วันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2476 มีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ.2476 จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มีฐานะเทียบเท่ากรม สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี

4) ปี พ.ศ. 2515 มีการปรับปรุงระเบียบการบริหารแผ่นดินใหม่ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216 กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นส่วนราชการมีฐานะเป็นกรม ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีแต่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี

5) ปี พ.ศ. 2522 มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2522 เปลี่ยนโครงสร้างสถาบันการตรวจเงินแผ่นดินจากคณะกรรมการมาเป็นรูปแบบผู้อำนวยการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

6) ปี 2542 มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยกำหนดไว้ในหมวดที่ 11 การตรวจเงินแผ่นดิน มาตรา 312 บัญญัติให้การตรวจเงินแผ่นดินกระทำโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระและเป็นกลาง และมีสำนักงานฯ เป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระ มีฐานะเป็นกรม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ แบ่งเป็น 3 หมวด

หมวด 1 คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

หมวด 2 ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

หมวด 3 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

7) ปี 2550 สถาปนการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งบัญญัติไว้ในหมวด 11 องค์กรตามรัฐธรรมนูญ ส่วนที่ 1 องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 252 ถึงมาตรา 254

2.2 องค์กรประกอบกรการตรวจเงินแผ่นดิน

องค์กรการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มีองค์ประกอบ ดังนี้

1. คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 เช่น การวางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน การกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีพิจารณาเกี่ยวกับวินัยทางงบประมาณและการคลัง การกำหนดโทษปรับทางปกครอง การพิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลังในฐานะที่เป็นองค์กรสูงสุด ซึ่งที่ผ่านมาคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่สำคัญ เช่น การออกระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. 2544 และประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่อง การจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง พ.ศ. 2546 เป็นต้น

2. ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน รับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นตรงต่อประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 เช่น กำหนดแผนการตรวจสอบ เรื่องที่จะตรวจสอบ วิธีการ ขอบเขต แนวการตรวจสอบและการเสนอรายงานการตรวจสอบ สำหรับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ให้คำปรึกษา ความเห็นหรือข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินแก่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น

3. สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีฐานะเป็นกรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 39 เกี่ยวกับราชการทั่วไปของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและการตรวจสอบการเงินแผ่นดิน ได้แก่

- ตรวจสอบการรับจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของหน่วยรับตรวจ หรือที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ และแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีหรือไม่ และอาจตรวจสอบการรับจ่ายเงิน การใช้จ่ายทรัพย์สินอื่นหรือการจัดซื้อจัดจ้างตามแผนงาน งานหรือโครงการของหน่วยรับตรวจและแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป็นไปโดยประหยัด ได้ผลตามเป้าหมายหรือมีผลคุ้มค่าหรือไม่

- ตรวจสอบบัญชีและรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณและงบแสดงฐานะการเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณ และแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมายและตามความเป็นจริงหรือไม่

- ตรวจสอบบัญชีทุนสำรองเงินตราประจำปี และแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมายและตามความเป็นจริงหรือไม่

- ศึกษาและเสนอความเห็นเกี่ยวกับแผนงาน งาน โครงการที่มีผลกระทบต่อการจัดทำงบประมาณ

- ตรวจสอบเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมและรายได้อื่นของหน่วยรับตรวจ และแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีหรือไม่

ตามอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจสอบการเงินแผ่นดินดังกล่าวข้างต้น สามารถแบ่งลักษณะงานตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็น 6 ลักษณะงาน ดังนี้

1) การตรวจสอบด้านการเงิน (Financial Audit)

เป็นการตรวจสอบเพื่อแสดงความเห็นว่าการรับจ่าย การเก็บรักษา และการใช้จ่ายเงิน และทรัพย์สินอื่นของหน่วยรับตรวจ หรือที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรีหรือไม่ รวมทั้งการตรวจสอบงบการเงิน เพื่อแสดงความเห็นว่างบการเงิน ถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ตามหลักการของกระทรวงการคลังและหลักการบัญชีที่หน่วยรับตรวจนั้นใช้ หรือไม่ เพียงใด

2) การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้ (Revenue Audit)

เป็นการตรวจสอบการจัดเก็บและการประเมินภาษีอากร ค่าธรรมเนียมและรายได้อื่น เพื่อแสดงความเห็นว่าการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และรายได้อื่นของหน่วยรับตรวจเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรีหรือไม่ เพียงใด

3) การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง (Procurement Audit)

เป็นการตรวจสอบเพื่อแสดงความเห็นว่าการจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรี บรรลุตามวัตถุประสงค์ เป็นไปโดยประหยัด และได้ผลตามเป้าหมายและมีผลคุ้มค่าหรือไม่ เพียงใด

4) การตรวจสอบสืบสวน (Investigative Audit)

เป็นการตรวจสอบกรณีที่มีเหตุอันสมควรสงสัยว่าอาจมีการทุจริตหรือปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งได้ข้อมูลจากการตรวจสอบลักษณะอื่น หรือจากการร้องเรียน บัตรสนเท่ห์ และที่เป็นข่าวจากสื่อมวลชน

5) การตรวจสอบการดำเนินงาน (Performance Audit)

เป็นการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของหน่วยรับตรวจ เพื่อแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เป็นไปโดยประหยัด ได้ผลตามเป้าหมายและมีผลคุ้มค่าหรือไม่ เพียงใด

6) การตรวจสอบลักษณะอื่น (Other Audit)

เป็นการตรวจสอบซึ่งไม่เข้าลักษณะการตรวจสอบ 5 ลักษณะงานข้างต้น เช่น การตรวจสอบเงินอุดหนุน การตรวจสอบเชิงป้องกัน เป็นต้น

3. สิทธิมนุษยชนในองค์การการตรวจเงินแผ่นดิน

องค์การการตรวจเงินแผ่นดิน อันประกอบด้วย คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ให้ความสำคัญต่อ “สิทธิมนุษยชน” ที่ว่า มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีสิทธิและเสรีภาพเท่าเทียมกัน อันเป็นหลักให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ยึดมั่นที่จะไม่ละเลย หรือละเมิดต่อสิทธิพื้นฐานของข้าราชการและลูกจ้างทุกระดับโดยไม่มีการแบ่งแยก ซึ่งข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะได้รับสิทธิประโยชน์ ดังนี้

3.1 กรณีที่เป็นข้าราชการ

1) เงินที่ได้รับตามกฎหมาย

- เงินเดือน เป็นเงินที่กฎหมายกำหนดให้ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทุกคนอันพึงได้รับตามระเบียบ ตามประเภทตำแหน่งและระดับตำแหน่ง ระบบจำแนกตำแหน่งสำนักงาน ก.พ.
- เงินค่าตอบแทนพิเศษ เป็นเงินที่จ่ายให้ข้าราชการอันพึงมีสิทธิได้รับตามระเบียบ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยเงินค่าตอบแทนพิเศษของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

- เงินอื่น ๆ ที่จ่ายควบกับเงินเดือน ได้แก่ เงินประจำตำแหน่ง และเงินค่าเช่าบ้าน ตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2552 ที่ข้าราชการมีสิทธิพึงได้รับ

2) สิทธิในเงินสวัสดิการ

- เงินเบี้ยเลี้ยง เงินค่าเช่าที่พัก เงินค่าพาหนะเดินทาง จะได้รับเมื่อผู้บังคับบัญชาอนุมัติให้เดินทางไปปฏิบัติราชการนอกเขตที่ตั้ง และต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2552

- เงินค่ารักษาพยาบาล สำหรับข้าราชการ คู่สมรส บิดามารดา บุตรชอบด้วยกฎหมายและยังไม่บรรลุนิติภาวะ หรือบรรลุนิติภาวะแล้ว แต่เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถและอยู่ในอุปการะเลี้ยงดูของบิดาหรือมารดา ไม่รวมบุตรบุญธรรมหรือบุตรที่ยกให้เป็นบุตรบุญธรรมผู้อื่น และต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- เงินค่าการศึกษาบุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย และมีอายุไม่เกิน 25 ปี ศึกษาในระดับไม่เกินปริญญาตรี ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร พ.ศ. 2523 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

3) สิทธิในเงินที่จะได้รับหลังจากเกษียณอายุราชการ

กรณีรับเงินบำนาญ

- เงินสวัสดิการ ได้รับสิทธิเงินค่ารักษาพยาบาลและเงินค่าการศึกษาบุตรเช่นเดียวกับสิทธิในขณะรับราชการอยู่ตามข้อ 3.1 ข้อ 2) สิทธิในเงินสวัสดิการ

- เงินกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) กรณีที่ข้าราชการเป็นสมาชิกจะได้รับเงิน ดังนี้

1. เงินประเดิม = เงินที่รัฐบาลจ่ายให้สมาชิกที่รับราชการก่อนวันที่ 27 มีนาคม 2540 ที่เลือกรับบำนาญ

2. เงินชดเชย = เงินที่รัฐบาลจ่ายให้สมาชิกในอัตราร้อยละ 2 ของเงินเดือนเป็นประจำทุกเดือน

3. เงินสะสม = เงินที่สมาชิกจ่ายสะสมเข้ากองทุนอัตราร้อยละ 3 ของเงินเดือนเป็นประจำทุกเดือน

4. เงินสมทบ = เงินที่รัฐบาลจ่ายสมทบให้สมาชิกที่สะสมเงินในอัตราร้อยละ 3 ของเงินเดือนเป็นประจำทุกเดือน

5. เงินผลประโยชน์ = ดอกผลที่ได้รับจากการนำเงินกองทุนไปลงทุนและจัดสรรผลประโยชน์ให้สมาชิก

- สิทธิในเงินช่วยเหลือต่าง ๆ เมื่อถึงแก่กรรม
 1. เงินช่วยเหลือพิเศษ = เงินบำนาญรวม 3 เดือนจ่ายให้กับบุคคลที่ผู้รับบำนาญแสดงเจตนาเป็นหนังสือไว้
 2. เงินบำเหน็จตกทอด = 30 เท่าของเงินบำนาญ โดยจ่ายให้ ดังนี้
 - บุคคลตามที่กฎหมายกำหนด ได้แก่ บิดา มารดา คู่สมรส บุตร
 - บุคคลผู้ซึ่งผู้เสียชีวิตแสดงเจตนาไว้ต่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
 3. เงินฌาปนกิจสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสำหรับข้าราชการที่เป็นสมาชิก
 4. เงินสวัสดิการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

กรณีขอรับเงินบำเหน็จ

- เงินกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) กรณีเป็นสมาชิกมีสิทธิได้รับเงิน ดังนี้
 1. เงินสะสม = เงินที่สมาชิกจ่ายสะสมเข้ากองทุนร้อยละ 3 ของเงินเดือนเป็นประจำทุกเดือน
 2. เงินสมทบ = เงินที่รัฐบาลจ่ายสมทบให้สมาชิกที่สะสมเงินในอัตราร้อยละ 3 ของเงินเดือนเป็นประจำทุกเดือน
 3. เงินผลประโยชน์ = ดอกผลที่ได้รับจากการนำเงินกองทุนไปลงทุนและจัดสรรผลประโยชน์ให้สมาชิก
- สิทธิในเงินช่วยเหลือต่าง ๆ เมื่อถึงแก่กรรม

เงินฌาปนกิจสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่ยังเป็นสมาชิกและส่งเงินเข้าเป็นปัจจุบัน

3.2 กรณีที่เป็นลูกจ้างประจำ

ระหว่างรับราชการจะได้รับสิทธิในเงินที่ได้รับตามกฎหมาย และสิทธิในเงินสวัสดิการตามข้อ 3.1 1) และ 2) เช่นเดียวกับข้าราชการ หลังจากเกษียณอายุราชการจะไม่ได้รับสิทธิในเงินดังกล่าวข้างต้น จะได้รับสิทธิเฉพาะเงินบำเหน็จจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพประจำ (กสจ.) ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ กสจ. กำหนด

3.3 กรณีที่เป็นลูกจ้างชั่วคราวและพนักงานสมทบตรวจเงินแผ่นดิน

ขณะปฏิบัติราชการอยู่จะได้รับสิทธิ ดังนี้

- เงินที่ได้รับตามกฎหมาย เฉพาะเงินเดือนและเงินค่าตอบแทนพิเศษ

- สิทธิในเงินสวัสดิการ ได้แก่ เงินเบี้ยเลี้ยง เงินค่าเช่าที่พัก เงินค่าพาหนะเดินทาง เมื่อผู้บังคับบัญชาอนุมัติให้เดินทางไปปฏิบัติราชการนอกเขตที่ตั้ง และต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินฯ

ส่วนเงินค่ารักษาพยาบาล จะใช้สิทธิของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่ถูกจ้างชั่วคราวและพนักงานสมทบตรวจเงินแผ่นดิน ถูกหักเงินรายได้ส่งเข้ากองทุนฯ และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สมทบเข้ากองทุนฯ ตามอัตราที่กองทุนฯ กำหนด

- สิทธิในเงินที่ได้รับเมื่อถูกจ้างชั่วคราวและพนักงานสมทบตรวจเงินแผ่นดินลาออก จะได้รับจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเพียงแห่งเดียว

นอกจากสิทธิประโยชน์ในองค์การตรวจเงินแผ่นดินที่กล่าวข้างต้นแล้ว ในการเปิดรับสมัครสอบเข้าเป็นข้าราชการที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินฯ ยังยึดมั่นในหลักสิทธิมนุษยชนอย่างสม่ำเสมอตลอดมาโดยเปิดกว้างสำหรับชาวไทยทุกคน ไม่จำกัดเพศชายหรือหญิงเป็นการเฉพาะ ไม่จำกัดเชื้อชาติ การนับถือศาสนา รวมทั้ง เปิดโอกาสให้ผู้บกพร่องทางร่างกาย มีสิทธิในการสมัครเช่นเดียวกัน

ในส่วนเสรีภาพ ซึ่งหมายถึง ความมีอิสระที่บุคคลสามารถกระทำหรืองดเว้นการกระทำ การใดๆ โดยถือเอากรอบขอบเขตที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นขอบเขตนั้น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้ให้อิสรภาพภายในขอบเขตแก่ข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เช่น

- 1) เสรีภาพในการนับถือศาสนา นิกาย ลัทธิ ความเชื่อทางศาสนา และเสรีภาพในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาของข้าราชการและลูกจ้างโดยไม่มีการบังคับแต่อย่างใด

- 2) เสรีภาพในการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยข้าราชการและลูกจ้างมีเสรีภาพในการเลือกผู้แทนที่ตนเองชื่นชอบ มีเสรีภาพในการร่วมชุมนุมทางการเมือง มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ฯลฯ

4. บทสรุป

สิทธิมนุษยชนมีความสำคัญในฐานะที่เป็นอารยธรรมโลกที่มนุษย์พยายามวางระบบความคิดให้คนทั่วโลก คำนึงถึงคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ศักดิ์ศรี ชาติกำเนิด สิทธิต่างๆ ที่มีพื้นฐานมาจากความชอบธรรมซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งสิทธิตั้งแต่กำเนิด หลักการสำคัญในการให้ความคุ้มครองแก่สิทธิมนุษยชนนี้ได้ถูกกำหนดไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน โดยสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ และประเทศสมาชิกได้ร่วมกันลงมติเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2491 ซึ่งประเทศไทยได้ร่วมลงนามและรับหลักการมาเป็นแนวทางส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในฐานะองค์กรอิสระและหน่วยงานของรัฐ มีภารกิจสำคัญในการตรวจเงินแผ่นดิน มีอัตรากำลังจำนวนมาก ทั้งข้าราชการและลูกจ้างที่มีความแตกต่างกัน จึงต้องคำนึงถึงการเคารพในสิทธิทางกฎหมาย วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินด้วยความเอาใจใส่มาอย่างต่อเนื่อง และนำหลักสิทธิมนุษยชนมาใช้ปฏิบัติภายในองค์กรตรวจเงินแผ่นดินอย่างเป็นธรรม โดยคำนึงถึงความเท่าเทียมกันของมนุษย์และเคารพในสิทธิของข้าราชการและลูกจ้างที่จะได้รับการดูแล ปกป้องภายใต้กรอบสิทธิมนุษยชนในมาตรฐานเดียวกันเสมอมา

-
- ¹ ศาสตราจารย์วิฑิต มันทารณ สหิทธิมนุษยชนในระดับสากลกับการดำเนินนโยบายการต่างประเทศ เอกสารประกอบการบรรยาย หลักสูตร นิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ 2
- ² มหาชัย ศรีทองกลาง (ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลจังหวัดชลบุรี) มาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ วันรพี 2551 ศาลจังหวัดฉะเชิงเทรา
- ³ ธนรัตน์ ท้วทอง (รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญากรุงเทพใต้) สิทธิมนุษยชนในกรรมการยุติธรรม เอกสารวิชาการ ศึกษาเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของบุคคลใน ป.วิ.อ
- ⁴ วรวิทย์ ฤทธิพิศ (ผู้พิพากษาศาลจังหวัดนครสวรรค์) สิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน ดุลพาห มกราคม – กุมภาพันธ์ 2537
- ⁵ ศ.ดร.อมรา พงศาพิชญ์ สิทธิมนุษยชนกับความเชื่อทางศาสนาและความเห็นทางการเมือง เอกสารประกอบการบรรยาย หลักสูตร หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ 2
- ⁶ <http://sites.google.com/site/may00may00may/siththi-mnusy-chn> 20/6/2557
- ⁷ <http://www.fnfthailand.org/what-we-do/promotion-human-right-and-rule-of-law> 20/6/2557
- ⁸ รศ.ดร.อรพิน ผลสุวรรณ สบายรูป กฎหมายการคลัง โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หน้า 262 – 263
- ⁹ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน 120 ปี การตรวจเงินแผ่นดินไทย 80 ปี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน 18 กันยายน 2538

บรรณานุกรม

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 116 ตอนที่ 115 ลงวันที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542

ศาสตราจารย์วิฑิต มันทาภรณ์ สิทธิมนุษยชนในระดับสากลกับการดำเนินนโยบายการต่างประเทศ เอกสารประกอบการบรรยาย หลักสูตร นิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ 2

มหาชัย ศรีทองกลาง (ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลจังหวัดชลบุรี) มาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ วันรพี 2551 ศาลจังหวัดฉะเชิงเทรา

ธนรัตน์ ท้าวทอง (รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญากรุงเทพใต้) สิทธิมนุษยชนในกรรมการยุติธรรม เอกสารวิชาการศึกษาเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของบุคคลใน ป.วิ.อ

วรวีทย์ ฤทธิพิศ (ผู้พิพากษาศาลจังหวัดนครสวรรค์) สิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน ดุลพาห มกราคม – กุมภาพันธ์ 2537

ศ.ดร.อมรา พงศาพิชญ์ สิทธิมนุษยชนกับความเชื่อทางศาสนาและความเห็นทางการเมือง เอกสารประกอบการบรรยาย หลักสูตร หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ 2

<http://sites.google.com/site/may00may00may/siththi-mnusy-chn> 20/6/2557

<http://www.fnfthailand.org/what-we-do/promotion-human-right-and-rule-of-law>
20/6/2557

รศ.ดร.อรพิน ผลสุวรรณีย์ สบายรูป กฎหมายการคลัง โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หน้า 262 - 263

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน 120 ปี การตรวจเงินแผ่นดินไทย 80 ปี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน 18 กันยายน 2538